

Sparekassen

for Nørre Nebel og Omegn

CVR. NR. 66 67 10 11

Risikoreport

Pr. 31.12.2018

Indholdsfortegnelse

Risikorapport i henhold til CRR-forordningen	3
Risikostyringsmålsætninger og -politik	3
Ledelseserklæringer	6
Oplysninger om sparekassens ledelse	7
Kapitalgrundlag.....	7
IFRS 9 overgangsordning	7
Kapitalkrav (solvensbehov) og solvens	8
Modpartsrisiko	8
Kontracyklisk buffer	9
Kreditrisiko	9
Behæftede og ubehæftede aktiver	11
Anvendelse af ECAI'er.....	11
Eksponeringer med markedsrisiko.....	12
Operationel risiko.....	12
Eksponeringer i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen.....	13
Eksponeringer for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen	13
Aflønningspolitik	14
Gearingsgrad	14
Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker	14

Risikorapport i henhold til CRR-forordningen

Kapitaldækningsreglernes første to søjler omfatter opgørelse af hhv. solvensprocent og solvensbehov. Som supplement her til indeholder søjle III krav til offentliggørelse af mere detaljeret information om sparekassens risici, kapitalstruktur, kapitaldækning, risikostyring m.v. Kravene fremgår af CRR-forordningens artikel 431 – 455.

Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn har vedtaget at offentliggøre disse oplysninger på sparekassens hjemmeside. Vise af oplysningerne er en gengivelse af oplysninger i sparekassens seneste årsrapport.

Risikostyringsmålsætninger og -politik

Sparekassen er eksponeret i forhold til forskellige risikotyper. Sparekassens bestyrelse fastlægger med udgangspunkt i sparekassens forretningsmodel og sparekassens strategiske målsætninger relevante risikopolitikker samt principper for risiko- og kapitalstyring. Formålet med sparekassens politikker for risikostyring er at minimere tab, der kan opstå som følge af uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen har en række værktøjer til identifikation og styring af risici. Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af tildelte risikorammer. Den daglige risikostyring foretages af direktionen.

Sparekassen har i henhold til lovgivningen etableret en risikostyringsfunktion og udpeget en overordnet leder med specifikt ansvar for risikostyringsfunktionen til risikoansvarlig. Det er organisatorisk sikret, at den risikoansvarlige kan være tilstrækkelig uafhængig af sparekassens funktioner til, at den risikoansvarliges opgaver kan udføres betryggende. Der er etableret procedurer, der sikrer, at mulige interessekonflikter mellem den risikoansvarliges andre opgaver end risikostyring håndteres betryggende. Risikostyringsfunktionen udarbejder efter behov og mindst en gang årligt en rapport til bestyrelsen om sparekassens risikostyring. Den risikoansvarlige kan i relevant omfang give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelsen, når specifikke risikofaktorer påvirker eller kan påvirke sparekassen.

Der er for risikostyringsfunktionen udarbejdet en af direktionen godkendt instruks. Den risikoansvarlige udarbejder hvert år en plan for de risikoområder, funktionen vil sætte særligt fokus på. Planen godkendes af direktionen.

Den risikoansvarlige er udpeget af bestyrelsen.

De væsentlige risikoområder for sparekassen er kreditrisici, markedsrisici, likviditetsrisici og operationelle risici.

Sparekassens bestyrelse foretager løbende og mindst en gang om året en vurdering af sparekassens enkelte og samlede risici og tager i den forbindelse stilling til, om risiciene er acceptable. Sparekassens risikostyring behandles ligeledes i sparekassens bestyrelse.

Kreditrisici

Den væsentligste risiko i sparekassen er kreditrisikoen, defineret som tab som følge af debtors misligholdelse af betalingsforpligtelser overfor sparekassen. Sparekassens bestyrelse har inden for rammerne af den vedtagne forretningsmodel i kreditpolitikken fastlagt de overordnede principper for sparekassens kreditgivning og foretager bevilling af de største engagementer. Bestyrelsen har endvidere givet beføjelser til direktionen.

Sparekassens kreditpolitik fastsætter, at sparekassens risikoprofil på kreditområdet skal være passende forsigtig. Følgende centrale elementer fra kreditpolitikken kan fremhæves:

Sparekassens målgruppe er privatkunder og erhvervs kunder med en sund økonomi. Sparekassen tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkeltengagementer ikke udgør nogen risiko for sparekassens eksistens.

Sparekassens primære kunde grupper er privatkunder, landbrug samt små og mellemstore erhvervs virksomheder og fordelingen heraf er i henhold til årsrapport for 2018 55 % til privatkunder og 45 % til erhverv. Heraf udgør landbrugsengagementer 21 %, som er sparekassens største erhvervsgruppe.

Alle engagementer over 1,5 mio. kr. følges løbende på individuel basis. Øvrige udlån og garantier overvåges på gruppevis basis dog sådan, at når objektive indikatorer viser, at der kan opstå et konkret problem med et engagement, bliver disse ligeledes vurderet individuelt. Sparekassen klassificerer kunderne i grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån til netop denne kunde.

Tilsynsdiamantens pejlemærke vedr. opgørelse af store engagementer er ændret med virkning fra 1. januar 2018. Nøgletallet opgøres herefter som summen af de 20 største engagementer i forhold til sparekassens kapitalgrundlag. Nøgletallet er ultimo 2018 opgjort til 91,0 %. Med baggrund i tilsynsdiamantens pejlemærke for store engagementer styrer sparekassen efter, at summen af store engagementer aldrig overstiger 175 % af kapitalgrundlaget.

Sparekassen ønsker som hovedregel sikkerhedsstillelse fra kunden i form af pantsætning af kundens aktiver.

Sparekassen ønsker et rimeligt forhold mellem prisen på en kredit og den risiko, eksponeringen påfører sparekassen. Ved prissætningen tages der højde for eksponeringens størrelse, kapitalbindingen, risikoen på kunden, sikkerhedsstillelse og indtjeningen på andre forretninger.

Bestyrelsen har vedtaget principper for rapportering på kreditområdet. Bestyrelsen modtager mindst hvert kvartal rapportering på kreditområdet. Mindst 2 af de kvartalsvise rapporteringer er fuldstændige rapporter, mens øvrige rapporter kan være mindre omfattende.

Markedsrisici

Sparekassens bestyrelse har i markedsrisikopolitikken fastlagt de overordnede rammer og principper for styring af sparekassens markedsrisici. Ved markedsrisici forstås risici for, at dagsværdien af finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter falder som følge af ændringer i markedspriser. Sparekassens markedsrisici omfatter: renterisici, aktierisici, og valutarisici.

Sparekassens grundlæggende politik vedrørende markedsrisikoen er, at sparekassen aldrig vil påtage sig markedsrisici, der kan få indflydelse på sparekassens handlefrihed mv. I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko, sparekassen må påtage sig indenfor de forskellige risikotyper. Bestyrelsen modtager jævnlig rapportering om udviklingen i markedsrisikoen. Det indgår i risikovurderingen, at der skal være et fornuftigt og velafbalanceret forhold mellem risici og afkast.

Renterisiko

Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning, og er udtryk for det tab eller den gevinst, der opnås ved en ændring af renten på de finansielle markeder på 1 procentpoint. Grænsen for renterisiko er af sparekassens bestyrelse fastsat til 5 % af kapitalgrundlaget. Renterisikoen er ultimo 2018 opgjort til 3,3 % af sparekassens kernekapital, svarende til 9,1 mio. kr. . Den overvejende renterisiko udgøres af sparekassens beholdning af obligationer. Værdien af sparekassens obligationsbeholdning udgør 1.065 mio. kr. pr. 31.december 2018 mod 982 mio. kr. ultimo 2017.

Aktierisiko

Sparekassens beholdning af aktier omfatter børsnoterede aktier og investeringsforeninger. Herudover har sparekassen unoterede aktier i en række sektorselskaber (strategiske samarbejdspartnere i pengeinstitutsektoren). Værdien af sparekassens samlede aktiebeholdning udgør 58 mio. kr. ultimo 2018, hvoraf sektoraktier udgør 50 mio. kr. Sparekassens bestyrelse har fastsat en grænse for beholdning af børsnoterede aktier på 5 % af kapitalgrundlaget. Pr. 31. december 2018 udgør børsnoterede aktier 2,0 % af kapitalgrundlaget. Det tilstræbes, at beholdningen af børsnoterede aktier sikres en passende spredning ved køb af enkeltaktier.

Valutarisiko

Sparekassens valutarisiko består af beholdningen af kontant rejsevaluta samt aktier og obligationer i udenlandsk valuta. Sparekassens primære valutaeksponering er i euro, svenske kroner, norske kroner, amerikanske dollars og tyrkiske lira. Øvrige valutaer er uvæsentlige. Sparekassen foretager løbende afdækning af valutarisikoen. Sparekassens bestyrelse har fastsat, at valutarisikoen højst må udgøre 10 % af kapitalgrundlaget. Pr. 31. december 2018 udgør valutarisikoen 2,5 % af kapitalgrundlaget.

Likviditetsrisici

Bestyrelsen har i sparekassens likviditetspolitik fastsat, at likviditeten skal være forsvarlig og tilpas forsigtig til at understøtte sparekassens forretningsmodel. Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvider, likvide værdipapirer, samt tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det er sparekassens mål, at kundernes indlån i væsentlig omfang skal finansiere kundeudlåne.

Sparekassen har ikke optaget finansiering hos andre kreditinstitutter.

Likviditetssituationen har i hele 2018 været meget tilfredsstillende, og sparekassens likviditetsreserver ultimo 2018 viser en likviditetsdækningsgrad (LCR) på 480 %, hvilket overstiger minimumskravet på 100 %. Ledelsen vurderer således, at sparekassens likviditetsreserver er tilstrækkelige.

Sparekassen følger likviditetsudviklingen nøje med en fremskrivning af udviklingen i både et budgetteret scenarium og et stresset scenarium. Likviditeten styres ved anvendelse af likviditetsmodel udviklet af Lokale Pengeinstitutter. Resultatet af likviditetsstyringen rapporteres månedligt til sparekassens direktion og bestyrelse. Den fremskrevne likviditetsudvikling vurderes af ledelsen som værende meget tilfredsstillende.

Udviklingen i sparekassens overordnede likviditetstal de seneste fire kvartaler :

(1.000 kr.)	31/3-2018	30/6-2018	30/9-2018	31/12-2018
Likviditetsbuffer	345.350	445.733	459.707	589.160
Udgående nettopengestrøm	44.181	107.205	134.355	122.858
Likviditetsdækningsgrad (LCR)	782%	416%	342%	480%

Operationelle risici

Sparekassen er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici, herunder uhensigtsmæssige procedurer, menneskelige fejl, systemmæssige fejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Sparekassens bestyrelse har i politik for operationelle risici angivet en ramme for identifikation, vurdering, overvågning og styring af operationelle risici. Derudover har sparekassen politikker for IT-sikkerhed og for forsikringsmæssig afdækning af risici, der understøtter den operationelle risikostyring.

Sparekassen er opmærksom på, at medarbejderne udgør en vigtig ressource, og vurderer løbende risikoen for at miste nøglemedarbejdere. I disse overvejelser indgår behovet for outsourcing af arbejdsopgaver, som den

enkelte nøglemedarbejder bestrider. Herudover søger sparekassen i videst muligt omfang at uddanne medarbejdere på områder, hvor det vurderes, at sparekassen har den største afhængighed.

Der er udarbejdet en IT-sikkerhedspolitik og nødplaner, hvorved tab i tilfælde af manglende IT faciliteter eller anden lignende krisesituation kan begrænses. Sparekassen har etableret en compliancefunktion, der skal medvirke til at sikre, at vi til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav. Det er sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Sparekassens bestyrelse modtager rapportering om operationelle hændelser og tab på operationelle hændelser ud fra et væsentlighedsprincip.

Ledelseserklæringer

Sparekassens bestyrelse og direktion har den 5. marts 2019 godkendt risikorapporten for 2018.

Det er bestyrelsens vurdering, at sparekassens risikostyringsordninger er tilstrækkelige og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringssystemer er tilstrækkelige i forhold til sparekassens profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af sparekassens overordnede risikoprofil i tilknytning til sparekassens forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal, giver et relevant og dækkende billede af sparekassens risikoforvaltning, herunder af, hvordan sparekassens risikoprofil og den risikotolerance, som bestyrelsen har fastsat, påvirker hinanden.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel/strategi, materiale og rapporteringer forelagt for bestyrelsen af sparekassens direktion, sparekassens risikoansvarlige og complianceansvarlige samt på grundlag af evt. af bestyrelsen indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser:

- at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser
- at en gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser
- at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og at det på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Sparekassens forretningsstrategi er baseret på sparekassens vision og værdigrundlag om inden for sit markedsområde at være en stærk og attraktiv samarbejdspartner for private og erhvervsvirksomheder. Sparekassen ønsker en lønsom indtjening baseret på en prissætning af sparekassens produkter, som afspejler den risiko og den kapitalbinding, som sparekassen påtager sig sammen med en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter. Sparekassen ønsker en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen.

Det er sparekassens målsætning, at den kapitalmæssige overdækning i forhold til det opgjorte solvensbehov og de til enhver tid værende kapitalbevarings- og konjunkturbuffere, skal udgøre mindst 4,0 %. Aktuelt udgør denne 5,6 %.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten, jf.

nedenstående tabel, der dels viser tilsynsdiamantens maksimalt tilladte grænseværdier, samt sparekassens aktuelle tal for diverse grænseværdier pr. 31. december 2018.

Pejlemærke	Grænseværdi	Sparekassen
Sum af store engagementer	< 175 % af egentlig kernekapital	91,0 %
Udlånvækst p.a.	< 20 %	-1,1
Ejendomsseksponering	< 25 % af udlån og garantier	5,5
Stabil funding	Udlån / arbejdende kapital fratrukket obligationer med en restløbetid under 1 år < 1,00	0,3
Likviditetspejlemærke	> 100 %	599

Oplysninger om sparekassens ledelse

To af sparekassens bestyrelsesmedlemmer besidder udover ledelsesposten i sparekassen et antal øvrige bestyrelsesposter:

Bestyrelsesformand Peter Gammelvind	9 øvrige bestyrelsesposter
Bestyrelsesmedlem Andreas Beier	2 øvrige bestyrelsesposter

Sparekassen følger de kompetencekrav til bestyrelsen, som følger af den finansielle lovgivning. I overensstemmelse hermed vurderer bestyrelsen løbende, om dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring vedrørende sparekassens risici til at sikre en forsvarlig drift af sparekassen.

Sparekassens bestyrelse har i medfør af FiL § 70, stk. 1, nr. 4, vedtaget en politik for mangfoldighed. Det fremgår af denne, at sparekassen ønsker en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde. Særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervs erfaringer, køn og alder. Det vurderes, at den nuværende sammensætning af bestyrelsen imødekommer ønsket om mangfoldighed.

Bestyrelsesrapportering

Der er stor fokus på at sikre, at bestyrelsen modtager en tilstrækkelig risikorapportering herunder opfølgning på lovgivningens og ledelsesmæssige risikorammer. Rapporteringen til bestyrelsen foretages efter faste retningslinjer. Bestyrelsen modtager løbende rapportering på alle væsentlige risikoområder.

Kapitalgrundlag

Sparekassens kapitalgrundlag andrager ultimo 2018 278,3 mio.kr. For en opgørelse af kapitalgrundlaget, herunder afstemning i forhold til sparekassens regnskabsmæssige egenkapital, henvises til note 21, side 28, i 2018 årsrapporten.

Sparekassen har ikke udstedt kapitalinstrumenter.

IFRS 9 overgangsordning

Kapitalkravsforordningen (CRR) indeholder en mulighed for at bruge en 5-årig indfasning af virkningen af IFRS 9-nedskrivninger på kapitalgrundlaget. Sparekassen har besluttet ikke at benytte overgangsordningen, og sparekassens kapitalgrundlag, kapitalprocent og gearingsgrad afspejler derved allerede den fulde virkning af IFRS 9.

Kapitalkrav (solvensbehov) og solvens

Sparekassens metode til at vurdere, hvorvidt den interne kapital er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter, følger af sparekassens solvensbehovsrapport benævnt ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Opgørelse og beskrivelse af solvensbehovet findes i en selvstændig rapport på sparekassens hjemmeside.

Sparekassens solvensbehov er pr. 31. december 2018 fastsat til 13,3 %. Sparekassens solvens er opgjort til 20,9 % ud fra ovenstående kapitalgrundlag på 278,3 mio. kr. og samlede risikovægtede eksponeringer på 1.333,9 mio. kr.. Sparekassens solvens vurderes tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter.

Sparekassen beregner de risikovægtede eksponeringer i henhold til standardmetoden. Nedenfor fremgår minimumskapitalkravet på 8 % for hver eksponeringsklasse:

t.kr.	Kapitalgrundlagskrav på 8 %
Eksponeringer mod centralregeringer og centralbanker	0
Eksponeringer mod institutter	3.078
Eksponeringer mod selskaber	9.284
Detaileksponeringer	28.502
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	4.896
Eksponeringer ved misligholdelse	7.446
Aktieeksponeringer	2.761
Andre poster	1.672
I alt	57.639

Modpartsrisiko

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en modpart misligholder sine forpligtelser i henhold til en indgået finansiel kontrakt, inden transaktionens pengestrømme er endeligt afviklet.

Sparekassen anvender solvensmæssigt markedsværdimetoden for modpartsrisiko, som følger kravene i CRR-forordningens artikel 274, til at opgøre eksponeringernes størrelse og risikovægtning for afledte finansielle instrumenter.

Ved markedsværdimetoden indgår markedsværdien af kontrakter med positiv markedsværdi og hovedstolene af samtlige kontrakter i kapitaldækningsopgørelsen. Markedsværdien af kontrakterne indgår med vægtene for de pågældende kontrakters restløbetid, og med vægten for de pågældende modparter.

I forbindelse med sparekassens fastsættelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov er der ikke afsat ekstra kapital til dækning af modpartsrisikoen, udover hvad der er indeholdt i kapitalgrundlagskravet på 8 pct., der er minimumskapitalgrundlag i henhold til 8+ metoden, som sparekassen anvender til at opgøre det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov.

I sparekassens bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

Den positive bruttodagsværdi af finansielle kontrakter efter netting, jf. CRR-forordningen, artikel 273, stk. 8 udgør 5,9 mio. kr.

Værdien af sparekassens samlede modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden for modpartsrisiko, jf. CRR-forordningen artikel 274, er 2,5 mio. kr.

Kontracyklisk buffer

I lyset af finanskrisen og de procykliske mekanismer, der bidrog til dens opståen og forstærkede dens virkning, er der i CRR-forordningen indført krav om en kontracyklisk kapitalbuffer, der alene sættes i kraft i perioder med en overnormal udlånsvækst. Hensigten hermed er at sikre, at kreditinstitutter i perioder med økonomisk vækst opbygger et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at dække tab i kriseperioder.

Den kontracykliske buffer opbygges, når den samlede vækst i udlån anses for at bidrage til opbygningen af systemisk risiko, og nedbringes i kriseperioder. Buffersatsen fastsættes af myndighederne i de enkelte EU-lande. I Danmark fastsættes buffersatsen af Erhvervsministeriet på baggrund af udvalgte indikatorer, bl.a. udlån i forhold til BNP i Danmark.

Den gældende danske kontracykliske buffersats andrager i 2018 0 %, men er forhøjet med virkning fra 31. marts 2019 til 0,5 % og yderligere til 1,0 % gældende fra 30. september 2019. Buffersatsen gælder for krediteksponeringer i Danmark.

Danske pengeinstitutter, der har eksponeringer i lande inden for EU eller lande, EU har indgået aftale med på det finansielle område, skal benytte de pågældende landes buffersatser op til 2,5 %.

De aktuelle buffersatser for lande, som sparekassen har eksponeringer mod udgør:

- Norge: 2,0 %
- Sverige: 2,0 %
- Storbritanien: 1,0 %

I bilag 1 til sparekassens solvensbehovsrapport, som findes på sparekassens hjemmeside, er en geografisk fordeling af sparekassens krediteksponeringer samt opgørelse af den kontracykliske buffer. Den kontracykliske buffer andrager 0,09 % pr. 31. december 2018.

Kreditrisiko

Nedskrivninger på udlån, lånetilsagn og garantier:

Vedrørende principper for nedskrivninger på udlån, lånetilsagn og garantier henvises til anvendt regnskabspraksis i sparekassens årsrapport for 2018.

Den samlede værdi af sparekassens eksponeringer efter nedskrivninger og før hensyntagen til kreditrisikoreduktioner.

<i>Eksponeringernes værdi, t.kr.</i>	31/12-2018	Gns. i 2018
Eksponeringer mod centralbanker	117.611	90.073
Eksponeringer mod lokale myndigheder	0	0
Eksponeringer mod institutter	123.043	136.806
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder	132.239	144.564
Eksponeringer mod detailkunder	788.527	805.397
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	182.262	182.713
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	91.080	95.078
Aktieeksponeringer	34.515	34.186
Andre eksponeringer	263.502	299.646
I alt	1.732.779	1.788.463

Fordeling af krediteksponeringernes restløbetid:

1.000 kr.	Anfordring	0 – 3 mdr.	3 mdr. – 1 år	1 – 5 år	Over 5 år
Centralbanker	43.684	70.982	2.945	0	0
Lokale myndigheder	0	0	0	0	0
Institutter	51.033	5.861	0	0	66.149
Erhvervsvirksomheder	10.647	4.727	41.993	9.227	65.645
Detailkunder	70.900	78.250	196.892	174.307	268.178
Sikret ved pant i fast ejendom	7.205	2.098	22.378	21.634	128.947
Restancer eller overtræk	15.326	6.108	15.234	5.404	49.008
Aktieeksponeringer	34.515	0	0	0	0
Andre eksponeringer	262.326	0	398	30	748
I alt	495.636	168.026	279.840	210.602	578.675

Misligholdte og kreditforringede fordringer og nedskrivninger/hensættelser fordelt på brancher kan vises på følgende måde:

1.000 kr.	Misligholdte og kreditforringede fordringer (stadie 3)	Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (stadie 1, 2 og 3)	Udgiftsførte beløb vedr. nedskrivninger/hensættelser i løbet af perioden
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	66.298	36.499	-2.095
Industri og råstofudvinding	488	341	-286
Bygge og anlæg	7.552	4.034	-771-
Handel	7.718	5.327	1.485
Transport, hoteller og restauranter	7.195	2.176	1.215
Information og kommunikation	642	587	-56
Finansiering og forsikring	0	259	-324
Fast ejendom	12.800	3.707	-366
Øvrige erhverv	10.613	6.304	-103
I alt erhverv	113.306	59.234	-1.301
Private	38.339	24.603	-3.654
I alt	151.645	83.837	-4.955
Kreditinstitutter og centralbanker	0	337	106
I alt herefter	151.645	84.174	4.849

Nedskrivninger/hensættelser på udlån, lånetilsagn, uudnyttede kreditfaciliteter og garantier:

Nedskrivninger/hensættelser på udlån, lånetilsagn og garantidebitorer (1.000 kr.)	Udlån	Kredittilsagn og uudnyttede kreditfaciliteter	Garanti-debitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo	103.526	7	276
Bevægelser i året			
1. Valutakursregulering	0	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	14.052	1	259
3. Tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger/hensættelser	-18.011	0	-268
4. Andre bevægelser	3.765	0	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0	0
6. Endelig tabt (afskrevet) tidligere nedskrevet/hensat	-19.770	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo	83.562	8	267
Nedskrivninger/hensættelser på tilgodehavender hos kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko (1.000 kr.)			
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo	231	0	0
Bevægelser i året			
1. Valutakursregulering	0	0	0
2. Nye nedskrivninger/hensættelser	170	0	0
3. Tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger/hensættelser	-64	0	0
4. Andre bevægelser	0	0	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0	0
6. Endelige tabt (afskrevet) tidligere nedskrevet/hensat	0	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo	337	0	0
Nedskrivninger og hensættelser i alt ultimo	83.899	8	267
Endelig tabt (afskrevet):			
Endelig tabt (afskrevet) ikke tidligere nedskrevet/hensat	2	0	0
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-990	0	0

Behæftede og ubehæftede aktiver

Sparekassens har ikke haft behæftede aktiver i 2018.

Anvendelse af ECAI'er

Sparekassen anvender Standard & Poor's Rating Services som kreditvurderingsbureau (ECAI). Sparekassens datacentral SDC A/S modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Rating Services via Six Financial. Der foretages løbende it-opdatering af kreditvurderingerne fra Standard & Poor's Rating Services.

SDC har konverteret Standard & Poor's Rating Services' kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin via Finanstilsynets konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer under standardmetoden for kreditrisiko iht. CRR artikel 111-134.

Tabellen nedenfor viser Finanstilsynets konvertering af Standard & Poor's Rating Services' kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin for eksponeringer:

Kreditkvalitetstrin	Standard & Poor's kreditvurderingsklasser	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder	Eksponeringer mod centralbanker m.v.
1	AAA til AA-	20%	0%
2	A+ til A-	50%	20%
3	BBB+ til BBB-	100%	50%
4	BB+ til BB-	100%	100%
5	B+ til B-	150%	100%
6	CCC+ og derunder	150%	150%

Sparekassens eksponeringer pr. 31. december 2018, hvor der er anvendt kreditvurderinger (t.kr.):

Eksponeringsklasse	Eksponeringsværdi inden risikovægtning	Eksponeringsværdi efter vægtning med kreditkvalitetstrin
Centralbanker	117.611	0
Institutter	71.861	29.746
Erhvervsvirksomheder	14.180	14.180

I sparekassens kapitalgrundlag er der fratrukket eksponeringer mod institutter med i alt 16.139 t.kr.

Eksponeringer med markedsrisiko

Nedenfor fremgår kapitalgrundlagskravene vedrørende markedsrisici pr. 31. december 2018:

Risikotype	Kapitalgrundlagskrav (8 %), t.kr.
Gældsinstrumenter	36.703
Aktier	1.199
Valuta	556
I alt	38.458

Operationel risiko

Sparekassen anvender basisindikatormetoden til opgørelse af kapitalgrundlagskravet til de operationelle risici. Ultimo 2018 indgår operationelle risici i de risikovægtede eksponeringer med 132,6 mio. kr., hvilket giver et kapitalgrundlagskrav (8 %) på 10,6 mio. kr. Sparekassen gennemfører løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor, vil der blive taget højde herfor i sparekassens opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag (solvensbehovet).

Eksponeringer i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. De løbende omfordelinger udgør i helt overvejende grad de handler, der gennemføres med selskabernes aktier. Dermed betragtes omfordelingerne som det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes derfor som omfordelingskursen (typisk indre værdi), og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser). Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt - afhængigt af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Sparekassen har udover aktier i sektorselskaber aktier i selskaber i lokalområdet. Disse aktier er anskaffet ud fra et ønske om at støtte initiativer i lokalområdet, og sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen og reguleringer i den bogførte værdi af aktierne tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Samlet bogført værdi i t.kr.	31/12-2018
Sektoraktier	50.338
Øvrige aktier	316
I alt	50.654

Samlet avance (incl. udbytte) i t.kr.	Urealiseret	Realiseret	I alt
Sektoraktier	3.270	542	3.812
Øvrige aktier	0	2	2
I alt	3.270	544	3.814

Eksponeringer for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen

Sparekassen har ingen væsentlige fastforrentede indlån og udlån, hvilket gør at sparekassens renterisiko er minimal. Pr. 31. december 2018 er den samlede renterisiko uden for handelsbeholdningen opgjort til t.kr. 133.

I sparekassens solvensbehovsproces vurderes yderligere, om sparekassens samlede renterisiko medfører, at der skal afsættes yderligere kapital. Renterisikoen uden for handelsbeholdningen stresses i disse beregninger med en renteændring på 2 procentpoint kombineret med et tip af rentekurven.

Aflønningspolitik

Sparekassens bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik for sparekassen, som er godkendt af repræsentantskabet. Sparekassen udbetaler ikke variable lønde til bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere.

Sparekassen har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med sparekassens forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel.

Bestyrelsen har nedsat et aflønningsudvalg, der forbereder bestyrelsens arbejde vedrørende aflønning. Aflønningsudvalget består af den samlede bestyrelse.

Ingen personer i sparekassen har en løn på over 1 mio. EUR i regnskabsåret.

Gearingsgrad

Gearingsgraden beregnes som kernekapital sat i forhold til sparekassens uvægtede eksponeringer.

På nuværende tidspunkt er der ikke fastsat et lovkrav om en maksimal gearingsgrad, men i EU-Kommissionens forslag til revision af CRR og CRD IV stilles der forslag om indførelse af et gearingskrav for alle institutter på 3 %, svarende til en maksimal gearing på 33 gange kernekapitalen.

Overvågningen af gearingsgraden indgår i sparekassens løbende risikoovervågning og rapporteres løbende til bestyrelsen.

Sparekassens gearingsgrad pr. 31. december 2018 er 11,35 %.

Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker

Et væsentligt element i styringen af sparekassens kreditrisiko er at reducere risikoen i de enkelte engagementer ved at tage pant i sikkerheder.

De hyppigst forekommende former for pantsætning er pant i fast ejendom og i finansielle aktiver i form af aktier, obligationer og investeringsbeviser.

Sparekassens kreditpolitik og forretningsgange sikrer en løbende overvågning af sikkerhedernes værdier, og at værdiansættelsen af sikkerhederne foretages under hensyntagen til sikkerhedernes realisationsværdier.

Sparekassens aftaler med kunderne om sikkerhedsstillelse sikrer, at sparekassen har adgang til at realisere ejendomme og værdipapirer, såfremt kunderne ikke opfylder sine betalingsforpligtelser over for sparekassen.

Sparekassen har således faste procedurer for forvaltning og værdiansættelse af de finansielle sikkerheder, der medfører, at sparekassen har en forsvarlig kreditbeskyttelse af sine udlån. De pågældende procedurer er en integreret del af den almindelige risikoovervågning.

Sparekassen anvender i overensstemmelse med reglerne i CRR finansielle sikkerheder til afdækning af kreditrisikoen. Skemaet nedenfor viser for hver eksponeringsklasse værdien af kreditrisikoreducerende finansielle sikkerheder.

Eksponeringsklasse	Sikkerhedens værdi, t.kr.
Detailkunder	16.011
Restance eller overtræk	103
I alt	16.114